

REGLEMENT

Fluvius Openbare verlichting en diensten door de distributie- netbeheerders aan lokale besturen

Inhoudstafel

1	SITUERING	1
2	VOORSTEL REGLEMENT	2
2.1	SCOPE: VERLICHTINGSTOESTELLEN, LICHTBRONNEN EN STEUNEN VAN OPENBARE VERLICHTING	2
2.2	DIENSTVERLENING NA OVERDRACHT	4
2.2.1	<i>Openbare verlichting</i>	4
2.2.2	<i>Inzet van de door de Fluvius beheerde infrastructuur voor toepassingen Smart City</i> ...	5
2.2.3	<i>Rapportering</i>	5
2.2.4	<i>Taakverdeling</i>	6
2.3	FINANCIËLE AFSPRAKEN.....	6
2.3.1	<i>Inbreng van de installaties</i>	6
2.3.2	<i>Bepaling inbrengwaarde</i>	6
2.3.3	<i>Vergoeding inbrengwaarde aan de gemeenten en steden</i>	7
2.3.4	<i>Aanrekening investeringen, onderhoud en diensten na overname van de installaties</i> .	7
3	TE NEMEN BESLISSINGEN	7

1 Situering

Steden en gemeenten staan voor grote uitdagingen op het vlak van de openbare verlichting, milieu, energiebesparing, kostenefficiëntie en Smart City. Er is de snelle technologische evolutie op het vlak van de verlichtingstoestellen en hun aansturing. Lokale besturen krijgen tal van mogelijkheden om gegevens te verzamelen waarmee ze hun beleid beter kunnen afstemmen op de behoeften en vragen van hun burgers, het lokale bestuur zelf, de overheid en ondernemingen. Daarnaast hebben de lokale besturen hebben zich via de burgemeestersconvenanten geëngageerd tot doelstellingen op het vlak van energie-efficiëntie en CO₂-besparing.

Als werkmaatschappij voor de netbeheerders in dienst van de lokale besturen wil Fluvius een actieve ondersteuning aanbieden bij de uitwerking van een beleid op maat op vlak van milieu, verlichting en Smart City-infrastructuur (de netten, steunen en erop geïnstalleerde applicaties). Dit kan door samen met de lokale besturen beleids- en meerjarenplannen op te stellen in de toepasselijke domeinen. Het beheer van deze meerjarenplannen biedt mogelijkheden tot synergie, schaalvoordelen en een duurzamer beleid. Bovendien laat het Fluvius System Operator (hierna 'Fluvius') toe om meerdere marktpartijen beter te laten participeren in de (uit)bouw en uitbating van deze installaties. Voor de lokale besturen gebeurt dit met de stabiliteit van een langetermijnpartnership en met de nodige aandacht voor duurzame keuzes op vlak van technologie en systemen om zo afhankelijkheden van leveranciers te voorkomen.

Niettemin staan de lokale besturen voor omvangrijke investeringen.

Sinds eind 2004 behoren de openbare verlichtingsnetten en -aansluitingen tot de eigendom van de distributienetbeheerders. De exploitatie van de openbare verlichting maakt als openbaredienstverplichting deel uit van de activiteit 'Netbeheer elektriciteit'. De exploitatiekosten, met uitzondering van de materiaalkosten hieraan verbonden, kunnen hierdoor worden opgenomen in het distributienettarief.

De activiteiten met betrekking tot de openbare verlichting die niet onder deze openbaredienstverplichting vallen (bv. renovatiewerken), worden beschouwd als een nevenactiviteit.

Naar aanleiding van de aankoop door de distributienetbeheerders van de openbare verlichtingsnetten, hebben de deelnemers via gemeenteraadsbesluit de beheersoverdracht rond de activiteit openbare verlichting beslist/herbevestigd. Statutair werd ingeschreven dat de beheersoverdracht voor de exploitatie van de openbare verlichting geldt voor de volledige duur van haar aansluiting en dat de beheersoverdracht voor de nevenactiviteit openbare verlichting altijd herroepbaar is.

Aan de lokale besturen wordt nu een nieuw voorstel gedaan waarbij, in uitbreiding op de beheersoverdracht inzake openbare verlichting, de steden/gemeenten hun verlichtingstoestellen, lichtbronnen en steunen openbare verlichting in hun beheer zouden inbrengen in de distributienetbeheerders (DNB's) tegen een vergoeding in cash en niet-stemgerechtigde aandelen¹.

Fluvius, als werkmaatschappij voor de distributienetbeheerders in dienst van de lokale besturen, biedt ook een ruimere dienstverlening aan.

2 Voorstel reglement

2.1 Scope: verlichtingstoestellen, lichtbronnen en steunen van openbare verlichting

Er wordt voorgesteld om de bestaande verlichtingstoestellen, lichtbronnen en steunen *openbare verlichting* in te brengen bij de distributienetbeheerder.

Het betreft in het bijzonder verlichtingstoestellen, lichtbronnen en steunen openbare verlichting die zich situeren op of langs de openbare weg of op terreinen die publiek toegankelijk zijn en die toebehoren aan de stad/gemeente zelf, met name:

- functionele verlichting, waarbij de functie het verlichten is van wegen, oversteekplaatsen, fiets- en wandelpaden, tunnels, waterlopen en pleinen met uitzondering van de installaties in het beheer van het Agentschap voor Wegen en Verkeer.
- bakenverlichting, waarvoor het uitgestraalde licht van het verlichtingstoestel zelf dienst doet als 'optical guidance'.
- monumentverlichting, waarvan de functie het verhogen is van de esthetische waarde van monumenten (gebouw, standbeeld, kunstwerk, ...) en ondersteuning geeft aan taken van de functionele verlichting. Het te verlichten monument moet gelegen zijn langs een openbare weg of plein.
- straatmeubilairverlichting, zijn aparte verlichtingsinstallaties in/op straatmeubilair (fietsenstalling, zitbanken, vuilbakken, wegwijzers, ...) en die eigendom zijn en in beheer van de gemeente.

---

¹ De lokale besturen die ingegaan zijn op het vorige aanbod krijgen hetzelfde voorstel

De lokale besturen kunnen ook de *openbare verlichting* van semi-openbare ruimten en hun netten inbrengen. Dit na risicoanalyse en het in overeenstemming brengen van de installaties aan de geldende wetgeving en regels en waarvan de inbreng op projectbasis gebeurt. Dit betreft:

- Openbare terreinverlichting, de verlichting van terreinen die (tijdens openingsuren) vrij toegankelijk zijn voor het publiek (containerpark, begraafplaats, sportterreinen zoals voetbalvelden, atletiekpiste, Finse piste, ...) en die eigendom zijn van de gemeente.
- Architecturale verlichting, waarvan de functie het verhogen is van de esthetische waarde van monumenten (gebouw, standbeeld, kunstwerk, ...). Het te verlichten monument moet gelegen zijn langs een openbare weg of plein. De verlichting vereist een aparte studieopdracht (specifieke lichtstudie en technisch ontwerp) door een lichtarchitect.

Worden **buiten de scope** van dit reglement gehouden:

- de feestverlichting (toestellen en overspanningen en tijdelijke netten) en de binnenverlichting (verlichting binnen in de gemeentegebouwen waarvan de te verlichten ruimte in zijn algemeenheid uitgebaat wordt door de gemeente) en waarvoor desgevallend het bestaande proces van de energiediensten voor lokale besturen van toepassing kan zijn.
- de verkeersregelsystemen (het al dan niet branden van de verlichting beïnvloedt de wegcode), tenzij hier al een overeenkomst voor bestaat.
- de stand-alonesystemen (geen DNB-netvoeding) en de ruimten van de gemeenten in concessie van andere partijen (de te verlichten ruimte wordt uitgebaat door een derde partij waarvoor de gemeente tijdens de looptijd van de concessie-overeenkomst niet instaat voor de verlichting).

Worden in beginsel ook buiten scope van het reglement gehouden:

- de applicaties die zich al op de steunen bevinden (bv. camera's, sensoren en verkeersgeleidingsinstallaties voor Smart City-toepassingen). Hiervoor kunnen evenwel aparte afspraken worden gemaakt.
- 'klassieke' applicaties die zich vandaag op de steunen bevinden (bv. verkeers- en signalisatieborden, bloembakken en vaandels).

Als de aanwezige applicaties onoordeelkundig en zonder toelating van de distributienetbeheerder worden geplaatst, wordt eventuele schade aan de veroorzaker aangerekend.

De investeringen in de aanleg of verplaatsing van netten openbare verlichting maken geen deel uit van dit reglement of aanbod, omdat die behoren tot de gereguleerde netinfrastructuur elektriciteit.

Aanvragen tot verplaatsingen van lichtmasten worden voortaan rechtstreeks gericht aan de distributienetbeheerder en verrekend met de aanvrager.

2.2 Dienstverlening na overdracht

2.2.1 Openbare verlichting

Vanaf het moment van de overdracht zullen de investeringen voor de bestaande en voor de toekomstige verlichtingstoestellen, lichtbronnen en steunen openbare verlichting uitgevoerd en gefinancierd worden door de distributienetbeheerder.

Deze investeringen zijn geënt op de vaststellingen en vooruitzichten zoals opgenomen in het (door de betrokken gemeente/stad en de distributienetbeheerder overeengekomen) meerjarig investeringsplan openbare verlichting (op basis van lichtplan of masterplan openbare verlichting) en worden geconcretiseerd binnen het door de distributienetbeheerder opgemaakte reglement. Indien gewenst, zullen er bij het investeringsmeerjarenplan ook doelen bepaald worden m.b.t. het effect van de investeringen op energieverbruik en CO₂-uitstoot.

Ook advies en projecten m.b.t. esthetische keuzes openbare verlichting in het algemeen kunnen onderdeel zijn van het meerjarig investeringsplan.

Als een gemeente/stad wenst om versneld de masterplannen te realiseren en hiervoor bijkomende investeringsmiddelen nodig zijn, kan de gemeente/stad overwegen om middels een tussenkomst deze bijkomende investeringsmiddelen te voorzien en kan er samen onderzocht worden hoe dit kan gerealiseerd worden (bv. aannemerscapaciteit).

De bepaling van de prestatie-eisen en brandprogramma's (dimmen, doven, enz.) blijft de bevoegdheid van de individuele steden/gemeenten. De steden/gemeenten bepalen dus het ritme en de locatie waar er een aanpassing/investering nodig is om aan deze eisen te voldoen.

De overeengekomen meerjarenplannen worden minstens eenmaal per jaar verfijnd en omgezet in een concreet jaaractieplan waarvoor de Raad van Bestuur van de DNB jaarlijks een maximaal budget (jaar X) goedkeurt voor het geheel van haar toegetreden steden/gemeenten dat besteed wordt op basis van de door de steden/gemeenten goedgekeurde lichtplannen of masterplannen. Het is een geprioriteerde balans tussen nieuwe investeringen, herinvesteringen en het in overeenstemming brengen.

Als het budget van het jaar X op het niveau van de DNB ontoereikend is voor de realisatie van de goedgekeurde masterplannen van de toegetreden lokale besturen voor het jaar X, zal een proratering van het budget verricht worden. Dat gebeurt enerzijds in functie van het aantal lichtpunten van de betrokken deelnemers, zoals opgenomen in de asset databank van de distributienetbeheerder, en anderzijds in functie van de realisatietermijn zoals opgenomen in de masterplannen.

Als het voorziene budget op het einde van jaar X niet is opgebruikt, zal het saldo worden overgedragen en bij voorrang besteed worden binnen het budget voor het jaar X+1.

De distributienetbeheerder biedt een ruime keuze van (standaard)materialen aan via de jaarlijks vastgelegde catalogus.

De door de raad van bestuur vastgelegde en goedgekeurde beleidsregels en principes zoals preventieve en curatieve vervangingen blijven van toepassing.

2.2.2 Inzet van de door de Fluvius beheerde infrastructuur voor toepassingen Smart City

Steden en gemeenten krijgen vandaag tal van vragen en opdrachten onder de noemer Smart City.

Ter vrijwaring van het openbaar domein en ter optimalisatie van bestaande of nieuwe verticale infrastructuur heeft het voor de lokale besturen op meerdere vlakken toegevoegde waarde om maximaal in te zetten op het gebruik van de bestaande steunen voor applicaties die op publiek terrein gezet worden.

Fluvius wil lokale besturen ondersteunen om hun Smart City-infrastructuur (netten, installaties, steunen, ...) maximaal te valoriseren.

Hiertoe heeft Fluvius de voorbije jaren al anticiperend geïnvesteerd in het *smart ready* maken van de bestaande en toekomstige Smart City-infrastructuur (bv. multifunctionele masten), zodat het lokale bestuur en derden hier gebruik van kunnen maken en om bijkomende inname van het openbaar domein te vermijden. Fluvius zal dit ook in de toekomst blijven doen.

De ondersteuning bestaat uit het beheer van de overeenkomsten met operatoren (bv. telecom) die gebruik willen maken van deze infrastructuur. Fluvius zal ervoor zorgen dat de installatie van applicaties (bv. camera's, sensoren, verkeersgeleiding, telecominstallaties, ...) en aansluiting op de netten veilig en correct uitgevoerd worden.

2.2.3 Rapportering

Elk lokaal bestuur krijgt periodiek een rapportering over de stand van zaken van het overeengekomen actieplan m.b.t. openbare verlichting en over de effecten ervan op het energieverbruik en de CO₂-uitstoot. Ook wordt er voorzien in rapportering m.b.t. investeringen en onderhoud, zodat het kennis kan nemen van welke kosten en opbrengsten er finaal in rekening gebracht worden.

Fluvius zal voorzien in een periodieke rapportering m.b.t. nieuwe trends, specifieke Fluvius-projecten m.b.t. openbare verlichting en Smart City-infrastructuur. Zo krijgen lokale besturen een overzicht van de laatste ontwikkelingen en hoe hun distributienetbeheerders hiermee omgaan.

2.2.4 Taakverdeling

De taakverdeling is:

- steden/gemeenten: rol van wegbeheerder
  - strategisch kader waaraan de openbare ruimte moet voldoen (classificatie van de weg)
  - veiligheidsbeleid
  - verkeersbeleid
  - beleid Smart City

- DNB/Fluvius: rol van asset owner, asset manager, service provider OV waaronder:
  - advies en ondersteuning m.b.t. *openbare verlichting (lichtplan, masterplan) & Smart City-infrastructuur*
  - asset management en service provider:
    - beleid m.b.t. beheer van openbare verlichting & Smart City-infrastructuur
    - managen prestaties en beheer
    - investeringsplannen
    - aankopen
    - projectmanagement
    - operationele planning en uitvoering
    - bouw en onderhoud
    - rapportering
      - financiering
      - financiële risico's
      - valorisatie

2.3 Financiële afspraken

2.3.1 Inbreng van de installaties

Voor de inbreng van de bestaande verlichtingstoestellen, lichtbronnen en steunen openbare verlichting in de distributienetbeheerder zal een waardering gebeuren van deze installaties.

2.3.2 Bepaling inbrengwaarde

De inbrengwaarde wordt bepaald aan de hand van de economische nieuwwaarde van de steunen en armaturen en is gebaseerd op een gedetailleerde inventaris op 31 december 2018.

Deze economische nieuwwaarde is berekend op basis van de van toepassing zijnde gedesindexeerde nieuwprijzen, na afschrijvingen van 33 jaar op steunen en 15 jaar op armaturen. De prijs van een armatuur houdt rekening met de lamp die hierin vervat zit.

De ondergrondse en de bovengrondse leidingen van de openbare verlichtingsnetten en de laagspanningspalen zijn al eigendom van de netbeheerder. Die zitten dus niet vervat in het overnamebod.

2.3.3 Vergoeding inbrengwaarde aan de gemeenten en steden

De vergoeding van de inbrengwaarde aan de gemeenten zal gebeuren op twee manieren:

- een deel in cash (max. 25 percent van de inbrengwaarde);
- een deel in nieuw te creëren niet-stemgerechtigde en niet-dividendgerechtigde OV-aandelen (min. 75 percent van de inbrengwaarde).

2.3.4 Aanrekening investeringen, onderhoud en diensten na overname van de installaties

Jaarlijks zal de raad van bestuur van de distributienetbeheerder aan de betrokken gemeenten/steden de opbrengsten en kosten verrekenen via het resultaat. Hiertoe zal op een transparante manier op het moment van de budgetcyclus een bedrag worden geraamd op basis van de voorziene investeringen in het jaaractieplan en de onderhoudskosten van de voorbije jaren. Op vraag van het lokale bestuur kunnen hier diensten zoals lichtplannen aan toegevoegd worden.

Na overname komen alle nieuwe investeringen dus ten laste van de DNB en in haar volle eigendom als activa.

Het energieverbruik van de openbare verlichting blijft ten laste van het lokale bestuur.

De overgenomen installaties zullen over een periode van twaalf jaar afgeschreven worden, gezien het plan om de verleding van Vlaanderen ten laatste tegen 2030 uit te voeren. De afschrijvingen van het gedeelte in cash zullen volgens dit ritme verrekend worden.

3 Te nemen beslissingen

Voor deze operatie dient de raad van bestuur van IMEWO zijn goedkeuring te geven aan het principe om de bestaande verlichtingstoestellen, lichtbronnen en steunen openbare verlichting van de steden/gemeenten over te nemen, en aan het bijhorende reglement.

De stad/gemeente dient zich, bij gemeenteraadsbesluit, uit te spreken over het voorstel tot inbreng van haar verlichtingstoestellen, lichtbronnen en steunen openbare verlichting bij de DNB tegen het voorstel in cash en aandelen.

De raad van bestuur van IMEWO neemt ook het nodige initiatief met betrekking tot alle in dit kader noodzakelijke statutenwijzigingen, onder meer wat betreft de nieuw te creëren niet-stemgerechtigde OV-aandelen.

Na afhandeling van deze beslissingen dient deze inbreng notarieel te worden verleden. De kosten voor het notarieel verlijden zijn ten laste van de IMEWO

Ingeval van uitsluiting, niet-deelname aan de verlenging van IMEWO of (vroegtijdige) ontbinding worden de ingebrachte en nieuw tot stand gebrachte OV-installaties (steunen, verlichtings-toestellen en lichtbronnen) teruggenomen door de gemeente/stad op wiens grondgebied ze zich situeren. Dit gebeurt tegen de resterende geacteerde boekwaarde van deze installaties, verminderd met het eigen vermogen OV van deze gemeente/stad, op het ogenblik van de effectieve realisatie van de uitsluiting, niet-deelname aan de verlenging of (vroegtijdige) ontbinding, met inachtna-me van alle dan geldende juridische en fiscale regelgeving.